

Váltson! Térjen át a púdermentes, allergénszegény latex kesztyűre! Tapasztalatok és ajánlások a világ minden részéről.

A kesztyűpúder számos egészségügyi kockázata máris sok kórházat arra ösztönzött, hogy teljesen kiküszöbölje a púderezett kesztyűk használatát. A Sempermed a „halálos por” kockázatairól, és azok elkerülésének lehetőségéről ad tájékoztatást.

Átállási tapasztalatok

Számos kórház máris követte a nemzeti és nemzetközi egészségügyi szervezetek egyre szaporodó ajánlásait, miszerint csak púdermentes, allergénszegény kesztyűket vásároljanak. A többéves átállási időszak után most már több országból állnak rendelkezésre tapasztalatok. Íme, ezek közül néhány példa:

Németország

A BGW (az egészségügyi és ápolási szakdolgozók szervezete) országos, átállásra ösztönző kampánya két év alatt a latex allergia szignifikáns, több mint 50 %-os csökkenéséhez vezetett. E megelőző kampány keretében normatív szabályokat készítettek, melyek jogilag kötelezővé tették a púderezett latex kesztyűk leváltását. A "Latex Study Münster" (Münsteri latex tanulmány) interdiszciplináris kutatási projekt a következő eredményeket hozta: a púdermentes latex kesztyűkre való átállás után a környező levegőben az allergén koncentráció 24 órán belül a 0,2 ng/m³

észlelési határérték alá esett. Egy évvel később, az allergiában szenvedő alkalmazottak IgE antitest szintje felére csökkent, tünetmentesekké váltak, abbahagyhatták a gyógyszereszedést, és allergén-mentes munkahelyen – szakmájukban – tovább dolgozhattak. Mitöbb, nem voltak új érzékennyé válási esetek. Jelenleg a német kórházak-

ban körülbelül 90 %-ban púdermentes kesztyűket használnak.

Franciaország

Az egyetemi klinika Rouenban két év alatt állt át a púdermentes kesztyűkre, és most 88 %-ban púdermentes kesztyűket használ. A Montpellierben lévő egyetemi klinika valamennyi púderezett kesztyű visszavonásáról döntött, és púdermentes kesztyűkre cserélte le azokat. Ennek eredményeként az allergiás tünetek és érzékennyé válási gyakoriság a minimálisra csökkent. Párizsban, egy allergia központban

a púdermentes kesztyűk két évi, kizárólagos használata után nem voltak új latexérzékenységi esetek

Skandinávia

Stockholmban a Karolinska Intézet néhány éven át szigorú púdermentes politikát folytatott, mely eredményeként a púdermentes környezet létrehozásával a személyzet körében jelentősen csökkentek a kézcéma, a légúti megbetegedések és latexallergia esetek.

A finn egyetemi kórházban, Tampereben a púdermentes kesztyűkre történt átállás jelentősen csökkentette a kézcémás és allergiás jelenségeket, olyannyira, hogy egyetlen dolgozónak sem kellett munkakört váltania.

Jelenleg szinte kizárólag púdermentes kesztyűket használnak Svédországban és Finnországban.

Kanada

A torontói egyetemi kórházban a púdermentes kesztyűkre történő átállás rendkívül eredményesnek bizonyult a latexallergiák megelőzésében, és nem okozott semmilyen többelérfordítást a kórháznak.

USA

A Mayo Klinikák számos szövetségi államban a púdermentes kesztyűkre való átállással elérték a teljes kórházi környezetben az allergén koncentráció, az új megbetegedések, valamint a közvetett költségek jelentős csökkenését. Még egy weboldalt is létrehoztak, melyen az USA összes púdermentes kórházát (jelenleg 120) felsorolták (www.deadlydust.com) annak érdekében, hogy segítsék az érzékeny vált pácienseket abban, hogy biztonságosabb intézményeket találjanak.

Indokok az átálláshoz

A púdermentes egészségügyi kesztyűk kiiktatásának legjelentősebb hatása a magasabb fokú biztonság a személyzet, a páciensek és látogatók számára. Egy púdermentes, allergénszegény környezetben csökkennek az intolerancia reakciók és légzési nehézségek a személyzet körében, az érzékeny vált foglalkoztatottak megtarthatják munkakörüket, és a páciensek kevesebb - műtét utáni - komplikációtól szenvednek.

Ugyancsak jelentős a hosszú távú költségmegtakarítás, ha figyelembe vesszük a púdermentes kesztyűk nagyon magas utólagos költségeit (pl. kisegítők, táppénz, helyettesítők, rehabilitáció, átképzés, hosszas kórházi tartózkodás költségei). Ezzel összehasonlításban a púdermentes kesztyűk beszerzésének költségei minimálisak.

A kesztyűpúder veszélyei

Nincsenek arra vonatkozó egészségügyi irányelvek, melyek a púdermentes kesztyűk használatát követelnék meg. A könnyebb felhúzhatóság gyakran hangoztatott előnye más gyártástechnikai módszerrel is elérhető (pl. szintetikus béléssel, mint a Sempermed Supreme vagy Sempercare Edition). A púder izzadásgelnyelő látszólagos előnye

valójában pedig hátrány. A púderkockázatok átfogó listájának elemzése megkönnyíti a púdermentes kesztyűkről való lemondást, és minden bizonnyal indokolja azok teljes kiküszöbölését.

Bőrártalom

A púder nedvességet szív ki a bőrből, lekoptatja a hámréteget és növeli a bőr pH-ját. A repedezett, száraz és felpuhult bőr hajlamos a gyulladásokra és ekcémára a kézfejekken. A bőr természetes védőrétegének lerombolása megkönnyíti az allergének, toxinok és kórokozók behatolását - elősegíti az irritáló és allergén bőrreakciók (kontakt bőrgyulladás) kialakulását.

Gyulladásokozók

A kesztyűpúder nemcsak a bőrt irritálhatja, hanem a kötőhártyát és a légúti nyálkahártyát is. Amennyiben porrészecskék hatolnak be a tüdőbe, bronchusgörcsök, asztmarohamok és légzési problémák fordulhatnak elő.

Allergének és endotoxinok abszorpciója és átvitele

A kesztyűk legtöbb összetevője vízben oldódó anyag, melyeket a kesztyűk hosszabb időn át tartó viselésekor az izzadság és külső folyadékok kioldanak (ennél a pontnál meg kell említeni, hogy a púdermentes kesztyűk nagyobb mennyiségben tartalmaznak vegyszereket és endotoxinokat, és ezen kesztyűkben rendszerint magasabbak a protein koncentrációk). A kesztyűpúder megköti és átvieszi ezeket az anyagokat, ezzel a problémák széles körét okozva:

- *Bőr irritációt* (pszeudo-allergiás kontakt bőrgyulladás) és *IV. típusú allergiákat* (allergiás kontakt bőrgyulladás) okoznak a kesztyű vegyszerek (pl. vulkanizálási gyorsítók, öregedés gátló szerek és gyártási segédanyagok). Tanulmányok kimutatták, hogy az egészségügyben foglalkoztatottak körében a latex kesztyűkre érzékenyek 40-50 %-a kezdeti bőrgyulladástól, 10-20 %-a IV. típusú allergiáktól szenved.

- *I. típusú allergiákat* (latex allergiák) a természetes latex proteinekkel való rendszeres érintkezése okoz. Az életet fenyegető lehetséges következmények miatt (anaphylaxiás sokk) az I. típusú allergiák jóval veszélyesebbek, mint a IV. típusú allergiák. Az egészségügyi szakmában a latex-allergiák előfordulása ugrásszerűen megnőtt, és járvány-szintet ért el (8-33 %). A mindennapi életben használt latex termékek miatt (háztartás, játékok, iroda, sport, öltözék) ugyancsak allergiás reakciókkal kell számolni a betegeknek, főleg az atópiás pácienseknél, és keresztallergiás pácienseknél. Gyermekeknél az operációk során fellépő anaphylaxiás reakciók több mint 90 %-a a latex következtében lép fel. Különösen a gyermekgyógyászatban, de az idegsebészetben is csak púdermentes, szintetikus kesztyűket javallott használni.

- *Gyulladásokat* okozhatnak az endotoxinok (lázat okozó bakteriális komponensek), melyek ugyancsak fokozhatják az allergiát, és gyorsíthatják az érzékeny válást.

Fokozott veszélyeztetettség

A felhasználóval való közvetlen érintkezésen túlmenően púderhez kötődött veszélyes anyagok válhatnak ki és terjedhetnek szét a kesztyű perforációkon keresztül.

A púderezett kesztyűk felhúzása és lehúzása közbeni mozgások eredményeként allergénekkal és toxinokkal szennyezett porrészecskék szöknek ki a környező levegőbe, leülepednek a ruházaton és műszereken, behatolnak a nyitott műtéti sebekbe, és hullanak a padlóra

(ahonnan ismét feljuthatnak a levegőbe). A légkondicionáló rendszerek és ventilátorok ugyancsak elősegítik a porhoz kötődött anyagok terjedését, ezzel az emberek ellenőrizhetetlenül nagy csoportját fenyegetve. A következmények: irritációk, allergiás reakciók, érzékenyebbé válás és műtét utáni komplikációk.

Belégzéses latex szennyezés

Púderezett latex kesztyűk használatakor a levegőben megsokszorozódnak az allergén koncentrációk. A használt kesztyűk számától és azok protein/púder tartalmától függően, 1.000 ng/m³-ig terjedő koncentrációkat mértek (a belégzéses allergia kezdetének küszöbértéke a környező levegőben 0,6 ng/m³). A levegőben lévő latex allergének belégzése érzékenyebbé váláshoz és allergiás reakciók kezdetéhez vezethet, főleg légzési tünetekhez (a latex-allergiás emberek 30 %-ánál légzési tünetek jelentkeznek).

Kórokozók terjedése

A púder részecskékhez kórokozó mikrobák is tapadhatnak, és ilyen módon azok továbbíthatók. Ez fokozott fertőzési veszélyt okoz az egészségügyi személyzetnél és pácienseknél egyaránt - akár rutinvizsgálatoknál, sürgősségi beavatkozásoknál, vagy sebek kezelésekor.

Műtét utáni komplikációk

Egy műtéti sebben akár négymillió púderrészecske maradhat vissza, és idegtestreakciókat válthat ki. Ezek gyulladást, fertőzést, elhúzódó sebgyógyulást, fokozott hegyszövet képződést és csökkent immunvédelmet eredményeznek. Ezen túlmenően a púder részecskék sarjdagánokat (granulomákat) hagyhatnak hátra, amik viszont évekkel később összenövéseket képezhetnek (különösen hasi műtétek után). A kesztyűmosás bevett gyakorlata nem csökkenti ezeket a veszélyeket. Ellenkezőleg, ennek eredményeként a púder részecskék összecsomósodnak, és még intenzívebb szövetreakciókat okoznak. Az ilyen műtét utáni komplikációk meghosszabbítják a kórházi tartózkodás idejét és növelik a költségeket. Bizonyos esetekben egy második műtetre (az idegen testekhez kapcsolódó összenövésekre vezethető vissza az összes bélelzáródások 60-80 %-a és az összes

meddőségi eset 15-20 %-a) vagy felesleges biopsziára (amikor granulomák rákszöveteket takarnak) lehet szükség.

Itt ismét a púder porszerű állaga teszi lehetővé a púderrészecskék behatolását a szövetbe, vagy egy nyitott műtéti sebbe különböző utakon: a szövetnek a púderezett kesztyűvel való közvetlen érintkezése útján, sebészeti műszereken keresztül, kesztyű perforációkon keresztül, a légúton keresztül (pl. intubálás

közben), vagy mint kicsapódás a környező levegőből.

Orvosi eszközök szennyeződése

Az orvosi műszerek és készülékek szintén szennyeződhetnek, amikor púderezett kesztyűvel használják azokat, vagy a levegőben szálló porrészecskéktől, ezzel veszélybe sodorva a páciensét. A púderlerakódások leronthatják a csúcstechnológiás műszerek (pl. endoszkópos kamerák, sebészeti mikroszkópok, monitorok) optimális teljesítményét.

Diagnosztikai tesztek téves eredménye

A levegőben szálló púderrészecskék szennyezhetik a laboratóriumi mintákat, téves eredményeket okozva.

Indokok a púdermentes kesztyűk mellett

A púdermentes egészségügyi kesztyűk általában kevesebb vegyszert és endotoxint, a púdermentes latex kesztyűk igazoltan kevesebb proteint tartalmaznak. Így lényegesen kevésbé allergiaokozók, és sokkal inkább bőrbárátkompatibilisek. A púdermentes kesztyűk használatával minden púderrel kapcsolatos egészségügyi kockázat kizárható, és hosszú távon a költségek is jelentősen csökkenthetők.

Hivatalos ajánlások és utasítások

Számos nemzeti és nemzetközi egészségügyi szervezet tanulmányozta a púder veszélyeit (különösen latex-allergiákkal kapcsolatban), és ajánlásokat dolgozott ki a megelőzésre. Az Európai Bizottság, a nemzeti egészségügyi hatóságok (Németország és Ausztria) és allergológiai társaságok, valamint az amerikai FDA egységes ajánlásainak kvintesszenciája a következő:

- púdermentes, alacsony protein- és vegyszer tartalmú (thiurám nélküli) kesztyűk használata allergiák (I. és IV. típusú) primer és szekunder megelőzéséhez;
- latex kesztyűk használatának korlátozása specifikus fertőzés megelőzésére, púdermentes latex kesztyűk használata erre

- a célra;
- csekély fertőzésveszélyes területen is szintetikus kesztyűk használata (pl. ápolási feladatokhoz);
- allergénmentes környezet megteremtése a veszélyeztetettség csökkentésére, a levegőben szálló allergénekkal szennyezett munkahelyek gyakori takarítása (beleértve ventilátorszűrők és porszívósákok cseréjét);
- laparoszkópia alkalmazása a lehetséges esetekben;
- biztonságos ápolási környezet megteremtése az allergiás betegek kezeléséhez, az idegen testek távol tartása a műteti területtől púdermentes kesztyűk használatával;
- az új érzékennyé válási esetek elkerülésére púdermentes, kevésbé allergén kesztyűk alkalmazása;
- a meglévő latexallergiában szenvedő kórházi dolgozóknak szintetikus kesztyűket kell viselni, és kerülni kell a latex kesztyűkkel való minden közvetlen vagy közvetett érintkezést (ajánlott a latexallergia legcsekélyebb gyanújánál);
- kerülni kell az életet fenyegető allergiás sokkreakciókat, csökkenteni kell a veszélyeztetettség kockázatát: szintetikus kesztyűket kell biztosítani a latexallergiában szenvedők számára, és púdermentes latex kesztyűket a belégzési kockázat megelőzésére;
- a személyzet minden tagját tájékoztatni kell a púder- és latexallergiákról;
- rendszeres allergiaszűrést kell végezni az alkalmazottaknál, és azonosítani kell az allergiakockázat csoportokat;
- minden operáció előtt rutinszerűen rögzíteni kell a latex előéletet a kockázatot hordozó páciensek azonosítása céljából;
- a kesztyűket rendszeres időközönként, valamint a mikro-perforáció legkisebb gyanúja esetén cserélni kell (még műtét közben is); mosás után a kezeket mindig teljesen meg kell szárítani, kímélő szappanokat és kézápoló termékeket kell következetesen használni;
- a gyártóknak csökkenteniük kell a vízben oldódó proteinek és vegyszerek; ha a pácienseknél és felhasználóknál mellékhatásokkal kell számolni, a latexallergia veszélyének csökkentésére a határérték: <30 µg/g kesztyűnként (az összes allergiás személy 58 %-a pozitívan reagál 50 µg/g-ra a tűszűrő próbáknál);
- a "púdermentesként" megjelölt kesztyűkben a púdermaradvány nem haladhatja meg a 2 mg-ot (a maradványok elkerülhetetlenek, ha púdert használnak gyártási segédanyagként);
- a német jogalkotás törvényileg tiltotta meg a púderezett kesztyűk használatát azok veszélyes természete miatt (büntetőjogi és felelősségi következményekkel).

Egészségügyi kesztyűkre vonatkozó biztonsági követelmények

Az egészségügyben dolgozók sokféle veszélynek vannak kitéve, melyek nagy része speciális intézkedésekkel elkerülhető. A biztonsági intézkedések körén belül az egészségügyi kesztyűkre vonatkozó javaslatok kulcsszerepet játszanak. A kesztyűknek teljes fertőzés elleni védelmet kell biztosítaniuk (a Sempermed egészségügyi kesztyűk "vírusmentes" besorolást kaptak), ugyanakkor alapvető szakmai igény, hogy viselésük *kellemes* legyen. Semmi esetre sem képezhetnek semmilyen járulékos egészség kockázatot, vagy - ami még rosszabb - nem eredményezhetnek munkaképtelenséget. Ezért nagy súlyt kell helyezni a kiváló minőségre a gyártónak, a beszerzőnek és a felhasználónak egyaránt. A Sempermed (a vonatkozó szabványoknak maximálisan megfelelő) a legszigorúbb *biztonsági és minőségi ellenőrzéseket* végzi és az ide vonatkozó normák betartását garantálja.

A kesztyű - *alapanyag* szerint történő - megválasztása elsősorban az adott tevékenységtől függ. Tudjuk, hogy egyetlen más anyag sem ér fel a természetes latex egyedülálló tulajdonságaival (pl. rugalmasság), de a természetes latex és a műanyagok/szintetikus gumik újszerű kombinációi nagyon ígéretesek. Azonban a latexallergiák jelentős szaporodása folytán - különösen a púder miatt - kritikusán kell vizsgálni a latex kesztyűket. A Sempermed csak gondosan kiválasztott nyersanyagokat használ, és minden erőfeszítést megtesz, hogy többszörös mosási eljárásokkal minimálisra csökkentse a latex-proteinek. A púderezés helyett a *Sempermed Supreme*, steril sebészeti kesztyű és a *Sempercure Edition*, nem steril vizsgálókesztyű egy szabadalmazott *szintetikus belső béléssel* készül. A természetes latex és a műanyagok ilyen kombinációja könnyen felhúzzhatóvá teszi a kesztyűt és megvédi a bőrkárosodás ellen. A *púdermentes, alacsony proteintartalmú és kis mértékben irritáló Sempermed Supreme és Sempercure Edition* kesztyűk maximális biztonságot és kiváló minőségét nyújtanak. Ezen két termék esetében az ár-érték arány rendkívül kedvező.

Összefoglalás

Az egészségügyi kesztyűk nélkülözhetetlenek a fertőzés elleni védekezésben. Tekintettel a kesztyűpúderhez kapcsolódó dermatológiai, allergológiai és toxikus egészségi ártalmak veszélyeire, a felhasználóknak és beszerzőknek púdermentes, csekély allergén hatású kesztyűket célszerű választaniuk.